

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku M. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża M. C. kosztami pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) – w sprawie z wniosku M. C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B. – oddalił odwołanie wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 12 lutego 2015 r., sygn. akt VI U (...), w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołanie M. C. od decyzji organu rentowego z dnia 11 października 2013 r., którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 września 2013 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę „wykładni budzących poważne wątpliwości przepisów art. 12

w zw. z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 1998 r.” oraz, że „Skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 (9) § 1 pkt 4 k.p.c.)”.

W ocenie autorki skargi w sprawie „zachodzi potrzeba wykładni przepisów art. 12 w zw. z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie kwestii, czy możliwe jest stwierdzenie niezdolności do pracy ubezpieczonego bez wyjaśnienia i zdefiniowania przez biegłych lekarzy specjalistów, jednostek chorobowych występujących w organizmie ubezpieczonego?”; „czy jedynym kryterium oceny medycznej, uznania ubezpieczonego za niezdolnego do pracy, winna być jedynie ocena stanu organizmu ubezpieczonego, czy też wynik kompleksowych badań, uwzględniających również zdefiniowane jednostki chorobowe występujące w jego organizmie”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania; ewentualnie - o oddalenie skargi, o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego skarżący – opierając wniosek o przyjęcie jego skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinien określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2003 r., II UK 184/03, z dnia 22 czerwca 2004 r., III UK 103/04, czy też z dnia 17 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2008 r., II CSK 21/08, LEX nr 794605). Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 19 października 2012 r., III SK 15/12, LEX nr 1228636 oraz z dnia 19 października 2012 r., III SK 13/12, LEX nr 1228618).

Chociaż w uzasadnieniu wniosku powołano się na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości to autorka skargi nie przedstawia odpowiedniej jurydycznej argumentacji, którą wykazałaby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. z uwagi na twierdzoną potrzebę wykładni „art. 12 w zw. z art. 57 ustawy o emeryturach i rentach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych”. Zamiast tego uzasadnienie wniosku skupia się na postawieniu ogólnikowych pytań, które w istocie sprowadzają się do pytania o prawidłowość stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Autorka skargi w konstrukcji swoich pytań nie uwzględnia stanowiska zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii zdolności wnioskodawcy do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. W celu ustalenia tej kwestii Sady prowadziły obszerne postępowanie dowodowe – w sprawie przeprowadzono dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu chorób wewnętrznych oraz neurologii. Biegli w opinii z dnia 3 kwietnia 2014 r. rozpoznali u ubezpieczonego zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z uwypukleniem krążków międzykręgowych kręgosłupa L-S z okresowym zespołem bólowym L-S oraz uczulenie na jad owadów błonkoskrzydłych. W ocenie biegłych ubezpieczony jest zdolny do pracy po dniu 31 sierpnia 2013 r. Biegli stwierdzili poprawę stanu zdrowia polegającą na braku objawów potwierdzających rozpoznanie miastonii. W badaniach genetycznych wykluczono rdzeniowy zanik mięśni. Biegli opinię sporządzili w oparciu o wywiad odebrany od ubezpieczonego oraz na podstawie analizy dostępnej dokumentacji medycznej oraz po przeprowadzeniu bezpośredniego badania ubezpieczonego. Biegli zgodnie stwierdzili, że stan zdrowia ubezpieczonego nie powoduje dalszej niezdolności do pracy i wyjaśnili, że w stanie zdrowia ubezpieczonego doszło do poprawy, która polega na braku objawów potwierdzających wcześniejsze rozpoznanie miastonii. W badaniach genetycznych wykluczono rdzeniowy zanik mięśni, a w badaniu neurologicznym brak jest objawów ogniskowego uszkodzenia obwodowego układu nerwowego. Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu genetyki T. J., jednakże wobec stanowiska ubezpieczonego, który sprzeciwił się wykonaniu opinii przez tego biegłego, Sąd Okręgowy – po ustaleniu, że brak jest innego biegłego na liście biegłych z dziedziny genetyki i neurologii oraz po zwróceniu się do biegłych

neurologa i specjalisty chorób wewnętrznych o wyjaśnienie, czy konieczna jest opinia biegłego genetyka – odstąpił od przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego genetyka.

Biegli neurolog oraz specjalista chorób wewnętrznych w opinii uzupełniającej z dnia 2 października 2014 r. ponownie stwierdzili, że u ubezpieczonego nie potwierdzono podejrzenia występowania miastonii i ubezpieczony nie jest leczony w tym kierunku. Prowadzi on leczenie jedynie z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa (przyjmuje niesterydowe leki przeciwzapalne). Ponadto w poradni genetycznej nie stwierdzono choroby enzymatycznej oraz nie stwierdzono zmian neurogennych.

Sąd drugiej instancji podkreślił, że biegli w wydanej opinii oparli się na analizie dostępnej dokumentacji medycznej i jednoznacznie stwierdzili, że w przypadku ubezpieczonego nie potwierdziło się podejrzenie choroby genetycznej. Jednakże, co najistotniejsze, układ mięśniowy jest aktualnie dobrze rozwinięty, symetryczny i nie ma cech jego dysfunkcji uniemożliwiającej podjęcie pracy zarobkowej. Także schorzenia ze strony kręgosłupa nie są na tyle istotne, aby powodowały nadal choćby częściową niezdolność ubezpieczonego do pracy. Opinia biegłych nie pozostaje w sprzeczności z wynikami badań specjalistycznych ubezpieczonego.

Sąd drugiej instancji podzielił wnioski opinii biegłych uznając je za sporządzone przez lekarzy specjalności odpowiednio dobranych do schorzeń ubezpieczonego w sposób fachowy. Biegli wnikliwie ocenili stan zdrowia ubezpieczonego, po dokonaniu badań przedmiotowych i podmiotowych oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską z przebiegu leczenia.

Według Sądu brak występowania przesłanek określonych w art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uniemożliwia przyznanie wnioskodawcy prawa do renty na dalszy okres.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia

2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Autorka rozpatrywanej skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej – ogranicza się jedynie do twierdzenia o tym, że „Skarga

kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 (9) § 1 pkt 4 k.p.c.)”. Nie przedstawia odpowiedniej argumentacji, którą wykazałaby walor oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.). Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2. ma swoją podstawę w art. 102 k.p.c.